

Tillämpning av delegationsförteckningar - förstudie

Tillämpning av delegationsförteckningar - förstudie

Bakgrund

Regionens revisorer har ansvar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet ”Granskningsstrategi” i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I ”Revisionsplan 2020” har revisorerna aktualiserat en förstudie avseende tillämpning av delegationsförteckningar.

Den 1 januari 2019 bildades Region Värmland. Det innebar att de uppdrag som tidigare åvilade Landstinget i Värmland och tidigare kommunalförbundet Region Värmland samt vissa uppgifter som hanterades av länsstyrelsen samlades i en gemensam organisation.

I Kommunallagen (2017:725) regleras delegering av fullmäktigeärenden. Fullmäktige kan uppdra åt en nämnd eller styrelse att fatta beslut i visst ärende eller en viss typ av ärenden. Delegation kan ges i särskilt beslut eller som en del av nämndens/styrelsens reglemente. Av Kommunallagen framgår också vilka uppgifter som fullmäktige ska fatta beslut om och som därför inte kan delegeras.

En nämnd eller styrelse kan till presidie, utskott, ledamot, ersättare eller anställd uppdra att på nämndens vägnar besluta i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden.

Kommunallagen anger också begränsningar vad gäller delegation av beslutanderätten. Exempelvis får inte ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet delegeras ej heller ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller av annan större vikt.

En nämnd kan ge förvaltningschefen (Regiondirektören) rätt att vidaredelegera beslutanderätt till en annan anställd, så kallad vidaredelegering.

Enligt kommunallagen ska nämnden besluta om beslut, som fattats med stöd av delegation eller vidaredelegation, ska anmälas till nämnden och vilken återrapporteringskyldighet som ska krävas av anställda som fattat beslut efter delegation.

Syfte

Syftet med denna förstudie är att bedöma om det finns behov av och förutsättningar för att genomföra en fördjupad granskning avseende tillämpning av regionens delegationsförteckningar.

Förstudien ska ge svar på följande revisionsfrågor:

- Är Regionfullmäktiges delegering av beslutanderätten till Regionstyrelsen och nämnderna ändamålsenlig och i enlighet med Kommunallagen?
- Är Regionstyrelsens och nämndernas delegeringsförteckningar ändamålsenliga och uppfyller de lagens krav?
- Finns beslut och rutiner för hur anmälan av beslut, som fattats på delegation, ska återrapporteras?
- Finns beslut och rutiner för hur anmälan av beslut som fattats på delegation ska ske?
- Hur återrapporteras utövad delegering till Regionstyrelsen/nämnderna?

Avgränsning

Granskningen avgränsas till en förstudie avseende år 2020.

Revisionskriterier

- Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6–8 och 37–40 §§, 7 kap. 5, 6 och 8 §§.
- Regionfullmäktiges reglementen för regionstyrelsen och nämnderna för år 2020.
- Regionstyrelsens och nämndernas delegeringsförteckningar för år 2020.

Ansvarig nämnd

Styrelsen och nämnderna beslutar enligt Kommunallagen i frågor som fullmäktige delegerat till dem. De får vidare enligt Kommunallagen uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller ersättare att besluta på styrelsens/nämndens vägnar.

Metoder

Förstudien har genomförts i form av analys av dokument och intervjuer.

Förstudiens resultat

Regionfullmäktige har fastställt reglementen för Regionstyrelsen och övriga nämnder.

Samtliga nämnder har fastställt en delegeringsförteckning som är aktuell. Nämndernas förteckningar är utformade på samma sätt men innehållet kan variera utifrån respektive nämnds verksamhet.

I förstudien har framkommit att samtliga delegeringsförteckningar är föremål för revideringar under hösten 2020. Enligt uppgift finns ett förslag som innebär att fler beslut kommer att delegeras och att fler föreslås kunna bli delegater.

Är Regionfullmäktiges delegering av beslutanderätten till Regionstyrelsen och nämnderna ändamålsenlig och enligt Kommunallagens regler?

Enligt Kommunallagen (2017:725) regleras delegering av fullmäktigeärenden. Fullmäktige kan uppdra åt en nämnd eller styrelse att fatta beslut i visst ärende eller en viss typ av ärenden. Delegation kan ges i särskilt beslut eller som en del av nämndens/styrelsens reglemente. Av Kommunallagen framgår också vilka uppgifter som fullmäktige ska fatta beslut om och som därför inte kan delegeras.

Regionfullmäktige har fastställt reglementen för regionens samtliga nämnder inklusive Regionstyrelsen. Såvitt vi kan bedöma är reglementena formulerade i enlighet med Kommunallagens regler. Av reglementena framgår bland annat att det är Regionstyrelsen som har arbetsgivaransvar för samtlig anställd personal i regionen.

Är Regionstyrelsens och nämndernas delegeringsförteckningar ändamålsenliga och uppfyller de lagens krav?

I Kommunallagens 6 kap. 37 – 40 §§ och 7 kap. 5 – 8 §§ återfinns den kommunalrättsliga regleringen av delegering av nämndärenden.

I de delegeringsförteckningar som nämnderna fastställt finns tydliga hänvisningar till och beskrivningar av de aktuella lagrum som reglerar delegering. Det finns dessutom i några fall angivet ärenden som praktiskt hanteras av tjänstemän men där beslut ska fattas av nämnden.

Finns beslut och rutiner för hur anmälan av beslut, som fattats på delegation, ska återrapporteras?

Av Regionstyrelsens delegeringsförteckning framgår att Regionen har en förvaltning – bortsett från revisionskontoret och att regiondirektören är den enda förvaltningschefen. Regiondirektören har rätt att vidaredelegera sin beslutanderätt om inte annat anges.

Beslut fattade med stöd av vidaredelegering ska anmälas omedelbart till regiondirektören om inte annat anges. Regiondirektören ska, om inte annat anges, anmäla beslut som fattats efter vidaredelegering och delegering till regionstyrelsen. Dessa ska anmälas till styrelsens nästkommande sammanträde.

En rutin, ”Dokumentation och anmälan av delegeringsbeslut”, har utarbetats, men den är enligt uppgift ännu ej fastställd. Rutinen anger bland annat att beslut som fattats med stöd av delegation ska anmälas av delegaten (eller annan som delegaten utsett som ansvarig) till styrelsen eller nämnden närmast följande sammanträde. Vid anmälan ska mallen ”delegeringsrapport” som finns i Platina användas. Enligt vad som framkommit i granskningen sker hantering av delegationsbeslut i enlighet med nämnda rutin.

Finns beslut och rutiner för hur anmälan av beslut som fattats på delegation ska ske?

Av delegationsförteckningarna framgår vem som kan vara delegat och ersättare för olika ärendetyper. Det har också, för vissa ärendetyper, bifogats villkor och kommentarer i förteckningen. Dessutom anges i delegationsförteckningen hur, när och till vem delegationsbeslut ska anmälas.

Formerna för anmälan av beslut fattade på delegation framgår av tidigare nämnda rutin.

Delegaten eller utsedd ansvarig fyller i förteckningen (enligt mallen ”delegeringsrapport” i Platina) och anmäler den till nästkommande sammanträde enligt fastställd tidplan.

Det kan konstateras att omfattningen av beslut fattade på delegation varierar mellan nämnderna beroende på den verksamhet som respektive nämnd ansvarar för. Någon nämnd har knappt några delegationsbeslut alls medan en annan nämnd kan ha hundratals per månad.

Hur återrapporteras utövad delegering till Regionstyrelsen/nämnderna?

Beslut som är fattade med stöd av delegeringsförteckningarna ska alltid anmälas till nämnden om det inte framgår annat av delegationen. Besluten ska anmälas till nämndens sekreterare. Nämndekreteraren gör en tjänsteskrivelse som kortfattat redovisar de delegeringsbeslut som anmälts.

Beslut fattade med stöd av vidaredelegation ska anmälas omedelbart till regiondirektören om inte annat anges. Regiondirektören ska, om inte annat anges, anmäla beslut som fattats efter vidaredelegation och delegation till nämnden. Dessa ska anmälas till nämndens nästkommande sammanträde.

I de fall det finns aktuella delegeringsbeslut anges detta i kallelsen/dagordningen och benämns ”Redovisning av delegeringsbeslut”. Enligt uppgifter som framkommit i granskningen redovisas delegeringsbeslut i form av tjänsteskrivelse samt i vissa fall fattas även ett separat beslut.

Av den översiktliga genomgången av styrelsens och nämndernas protokoll framgår att beslut fattade på delegation återrapporteras. Då vi i denna förstudie inte genomfört någon heltäckande och detaljerad granskning av samtliga nämnders protokoll, kan vi inte med säkerhet uttala oss om huruvida samtliga beslut som fattats på delegation är protokollförda.

Slutsatser och kommentarer

Det huvudsakliga syftet med denna förstudie var att bedöma om det finns behov av och förutsättningar för att genomföra en fördjupad granskning avseende tillämpningen av regionens delegationsförteckningar.

Utifrån de iakttagelser som gjorts i förstudien samt det faktum att en översyn av nämndernas delegeringsförteckningar är aktuell, är vår bedömning att revisorerna bör avvakta och i nuläget inte genomföra en fördjupad granskning av hur regionens delegationsförteckningar tillämpas.

En fördjupad granskning kan bli aktuell när de nya delegeringsförteckningarna har fastställts.

Johan Magnusson
Certifierad kommunal yrkesrevisor